

Klinisk patologi/cytologi

Finnålsaspiration (Punktionscytologi)

Remiss	Remiss ifylls enligt anvisningar ” Remissanvisningar ” för Klinisk patologi och cytologi. CYTOLOGI ALLMÄN REMISS (ej vaginalcytologi)
Allmänt	Provtagaren ansvarar för att remisser och etiketter är rätt och fullständigt ifyllda och att rätt remiss används för avsedd undersökning. Endast objektglas med matt rand får användas. Märk objektglas med patientens personnummer (10 siffror) och namn. Om fler än ett prov skickas ska glasen även märkas med löpnummer 1, 2, 3 osv och innehåll ex. hö, vä. Använd blyertspenna och skriv direkt på mattranden. Glas får <u>inte</u> märkas med etikett (glas märkta med etikett skickas tillbaka till avdelningen för ommärkning). Antal objektglas skall anges på remiss. Provet lufttorkas om inte annat överenskommit med laboratoriets läkare. "Odlingsrör" får aldrig användas.
Fixering	Vätskor fixeras med 50% etanol, lika delar prov och sprit. (Cystvätskor, för immuncytokemi se nedan) Utstryksglas skall lufttorkas eller fixeras i 95% etanol.
Utförande	Proven bör i första hand tas av läkare på vår egen punktionscytologiska mottagning. Punktioner gjorda av externa läkare Endast om punktören har erfarenhet av aspirationscytologisk provtagning är det meningsfullt att sända in färdiga utstryk; lufttorkade utstryk men i vissa fall kan spritfixerade utstryk vara av värde (exempelvis vid utbyte av inflammatoriskt/nekrotiskt material). Glasen skickas i preparataskar. Punktioner som behöver röntgen eller ultraljud för säkrare åtkomlighet. Vid icke palpabla resistenser (ffa thyroidea där man vid CT/MR/ultraljud har sett en förändring) erfordras en ultraljuds- eller röntgenledd punktion. Remissen ska då skickas direkt till röntgenavdelningen som utför punktionen och i sin tur sänder provmaterialet till cytologilaboratoriet (OBS! sänd inte remiss till punktionsmottagningen för direktpunktion i dessa situationer). Punktioner på avdelning utförd av läkare vid Klinisk patologi Klinisk patologi (cytologi) kan utföra punktioner direkt på avdelningen (inom räckhåll) då patienten ej kan komma till Punktionscytologiska mottagningen på SU/S.

Klinisk patologi/cytologi

	<p>Ring 031- 342 19 96 och boka tid (telefonid: måndagar-torsdag kl. 07:30-08:30 eller kl. 13:00-14:00). Tala om vilken avdelning och på vilket rum patienten ligger. Faxe remissen och skriv vilket organ som skall punkteras. Fax Nr. 031-41 57 92</p> <p>Speciellt att beakta</p> <p>Punktion av resistens hos barn. Det är ofta svårt att utföra finnålspunktioner på ett barn då undersökningen erfordrar samarbete med patienten. Före remiss till punktion av en resistens hos ett barn skickas, bör man noggrant överväga värdet av densamma för att inte utsätta barnet för ett onödigt ingrepp. Man ska i så fall fundera på behov av sedering/lokalbedövning och det ankommer remitterande att förbereda en sådan.</p> <p>Patienter med antikoagulationsbehandling. Information om detta ska anges på remissen. Aktuellt PK (INR)-värde ska finnas om Warfarin-behandling föreligger. Patient ska informeras av inremitterande om lämplig dosregim om behandling med NOAK (enl. rekommendation från koagulationslaboratoriet, kan man skjuta upp morgondosering (om två-dosregim) till efter provtagningen).</p> <p>Remissinformation Ange alltid frågeställning och palpationsfynd (läge, storlek och konsistens) i remissen till punktionsmottagningen. Uppge om tidigare cytologisk undersökning är gjord utanför Göteborg, om mammografi är utförd eller beställd, samt om thyroidea-scint eller någon annan specifik undersökning (CT/MR/Ultraljud/slättröntgen) är gjord. Bröstpunktion bör göras efter mammografi. Sänd med kopia på eventuella utlåtanden.</p>
Övrigt	I vissa situationer kan immuncytologisk undersökning vara av värde för diagnostiken och i dagsläget gör vi det på material i vätska. Sänd då in materialet i Ellermanrör, som innehåller PBS- eller NaCl-lösning.
Kontakt	Klinisk patologi, Cytologilaboratorier; tel. 031-342 21 85
Transport	<p>Proven kan sändas per post, skickas med internttransport eller lämnas direkt på laboratoriet.</p> <p>De speciella objektglasförpackningar av plast (provaskar), som rekvireras från laboratoriet, skall ej märkas.</p> <p>Ofixerade vätskor ska föränmälas och lämnas direkt till lab.personal senast kl. 14.00 samma dag.</p>